

Sygn. akt III CSK 269/14

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z wniosku Syndyka Masy Upadłości [...] Z. sp. z o.o. w upadłości
likwidacyjnej z siedzibą w K.
przy uczestnictwie T. T. i B. T.
o wpis w księdze wieczystej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 29 października 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 16 stycznia 2014 r., sygn. akt II Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 16 stycznia 2014 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację wnioskodawcy od postanowienia Sądu Rejonowego w K. oddalającego wniosek o wpis prawa własności nieruchomości w księdze wieczystej na rzecz [...] Z. sp. z o.o. w K. w upadłości likwidacyjnej. Zaskarżając postanowienie w całości, pełnomocnik wnioskodawcy wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparł na przesłankach przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia funkcjonującym na rzecz państwa, a więc w interesie publicznym. Stoi ona przede wszystkim na straży wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego. Sąd Najwyższy już w okresie obowiązywania kasacji, będącej zwyczajnym środkiem odwoławczym, podkreślał, że podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (postanowienie z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne.

Sąd Najwyższy, rozpoznając skargę kasacyjną, nie jest trzecią instancją sądową. Sąd kasacyjny nie sędzi sprawy, lecz rozpoznaje skargę kasacyjną

w interesie publicznym, wyjaśniając istotne zagadnienie prawne, dokonując wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów bądź usuwając z obrotu prawnego orzeczenia wydane w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwe. Dlatego nie każda skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania.

Ograniczenia środków zaskarżenia są znane współcześnie w różnych ustawodawstwach. Są one zgodne z zaleceniami Rady Europy, które zmierzają do ograniczenia liczby instancji oraz zezwalają na wprowadzenie środków ograniczających dostęp do sądu najwyższego szczebla. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, już w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, iż ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne ani z Konstytucją, ani z postanowieniami wiążących Polskę konwencji międzynarodowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 1998 r., I PZ 54/97, OSNAPUS 1999, nr 3, poz. 92, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 grudnia 1998 r., I PZ 67/98, OSNAPUS 2000, nr 2, poz. 65 oraz uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r. III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53). Takie stanowisko wyraził również Trybunał Konstytucyjny (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2000 r., SK 12/99, OTK Zbiór Urzędowy 2000, nr 5, poz. 14).

W niniejszej sprawie nie zachodzą przytoczone przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Nie występuje wskazane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania istotne zagadnienie prawne i potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Istotnym zagadnieniem prawnym w rozmieleniu art. 398 § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. Odwołanie się do tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga – jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego – sformułowania tego zagadnienia z przytoczeniem wiążących się z nim konkretnych przepisów prawnych oraz przedstawienia argumentów świadczących o rozbieżnych ocenach prawnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC

2002 r., nr 1, poz. 11; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 r. Nr 7-8, poz. 51; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, Lex nr 1 180 841). Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga natomiast – jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 października 2002 r. II CZ 102/02 (niepubl.) – wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi wątpliwości, nie doczekał się wykładni bądź niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie.

Rozumianemu w wyżej przedstawiony sposób istotnemu zagadnieniu prawnemu i potrzebie wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów nie odpowiada podniesiona przez skarżącego związana z wykładnią art. 158 w związku z art. 73 § 2 k.c. oraz art. 861 § 1 w związku z art. 863 § 1 k.c. kwestia, „czy w wypadku, gdy małżonkowie pozostający w ustroju wspólności majątkowej małżeńskiej wnoszą tytułem wkładu do spółki cywilnej – której są jedynymi współnikami – przysługującą im na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej nieruchomości – dochodzi do przeniesienia prawa własności, do którego konieczne jest zachowanie formy aktu notarialnego pod rygorem nieważności”. Nie ma podstaw do przyjęcia, że przytoczona kwestia budzi poważne wątpliwości i decyduje o istotności – w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. – zagadnienia prawnego. Uzasadniając omawiane przesłanki skarżący przedstawił, jego zdaniem, racje przemawiające za ich istnieniem, zastosowana argumentacja nie przekonuje jednak do tezy, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest uzasadnione. Podniesioną przez skarżącego kwestię pozwalają rozstrzygnąć rozważania zawarte w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2012 r., II CSK 182/12 (nie publ.), które doprowadziły do wniosku – wyrażonego w tezie orzeczenia – że wniesienie nieruchomości do spółki cywilnej może nastąpić tylko w formie aktu notarialnego. Wprawdzie postanowienie to zostało wydane w sprawie, w której będący jedynymi współnikami spółki cywilnej małżonkowie wnieśli wkład w postaci nieruchomości stanowiącej współwłasność ułamkową, jednakże w uzasadnieniu postanowienia Sąd Najwyższy wyjaśnił, że zastosowanie szczególnej formy przeniesienia

własności dotyczy każdej sytuacji, co oznacza, iż nie tylko stanowiącej podstawę faktyczną rozstrzygnięcia. Podstawy do przyjęcia rozbieżności w orzecznictwie nie daje – wbrew przekonaniu skarżącego – orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 11 września 1945 r., I C 62/45 (OSNC nr 1, poz. 6), albowiem zostało one wydane na podstawie innego stanu prawnego (kodeks handlowy) i innego stanu faktycznego (przedmiotem wkładu nie była nieruchomości objęta majątkiem wspólnym małżonków). Oceny, że nie zachodzą wskazane przez skarżącego przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie podważa postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2004 r. I CK 79/04 (nie publ.) nie tylko z powodu wydania go na podstawie innego stanu prawnego (kodeks spółek handlowych), ale także ze względu na wyrażony pogląd, że nie podstaw do odstąpienia od zachowania formy aktu notarialnego.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).